

Författare: Märten Melin

Vad handlar boken om?

Berättaren är en flicka, eller pojke, som ska köpa julklappar. Hon/han ger en tjuga till en kvinna som sitter och tigger. I en affär blir berättaren sedan bestulen på sin plånbok. Hur ska hon/han nu kunna köpa julklappar? Kan man gå till kvinnan som tigger, och ta tillbaka sin tjuga? Plötsligt finns kanske en annan lösning...

Lgr 11 - Centralt innehåll och förmågor som tränas:

- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet. (RE åk 4-6)
- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier, samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4-6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV åk 4-6)

Eleverna tränar följande förmågor:

- Resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar, utifrån etiska begrepp och modeller.
- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter, för olika syften.

Lgrs 11 - Centralt innehåll och förmågor som tränas:

- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet. (RE åk 1-6)
- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1-6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden och handlingslistor. (SV åk 1-6)

Eleverna tränar följande förmågor:

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar, utifrån etiska begrepp och modeller.

Tankar kring boken

Eleverna ska kortskriva kring sina tankar om kunskap och tiggeri.

Kortskrivning är ett väldigt användbart verktyg i skolan.

Lite fakta om kortskrivning:

Kortskrivning är att låta eleven skriva ner sina spontana tankar om ett bestämt ämne, eller fråga, under 5–10 minuter. Texterna är inte till för att bedömas, varken språkligt eller innehållsmässigt. Eleven ska, så lite som möjligt, känna sig begränsad att uttrycka det hon/han verkligen tycker eller uppfattar. Observera att det har mycket stor betydelse hur läraren ställer frågan. Det är viktigt att ställa autentiska frågor. Skillnaden på en vanlig och en autentisk fråga är, att på en vanlig fråga förväntar läraren sig ett rätt svar. Däremot får en fråga som är autentisk ett mer genomtänkt svar. (T.ex. ”Vad tror du om...?”)

Syftet kan vara att:

- upptäcka vad man redan vet
- inventera förväntningarna
- samla tankarna inför uppgiften
- associera till centrala begrepp
- utvärdera
- fundera över vad man har lärt sig

Varje människa ska bli stärkt i sina egna tankar. Syftet kan också vara att läraren ska kunna se hur eleverna har uppfattat uppgiften.

Eleverna får kortskriva kring några frågeställningar. De skriver i 2 - 5 minuter kring en fråga. När alla elever har avslutat sitt skrivande, får de en ny fråga att skriva om i 2 - 5 minuter.

Exempel på frågor att kortskriva kring, efter att ni har läst boken:

1. Tror du att det är som syrran i boken sa? Att kvinnan som tigger tillhör en liga och att de tigger pengar och blir rika på det?
2. Vad hade du gjort, om du hade upptäckt att din plånbok var försvunnen?
3. Har du träffat på någon tiggare? Vad gjorde du, i så fall, då?
4. Om du hade handlat julklappar för en del av de pengar som du vann på trisslotten, vad hade du då gjort med pengarna som var över?

Varför är världen orättvis? Vad ska vi göra åt det? Måste vi ändra vårt sätt att leva, för att andra ska få det bättre?

Ingen kan göra allt, men alla kan göra något! Låt eleverna komma med exempel på hur de kan påverka orättvisor i sin vardag, både vad det gäller relationer, varor och politik.

Eleverna får fördjupa sig i FN:s millenniemål och akut fattigdom – att leva på mindre än en dollar om dagen.

En dag som tiggare

Eleverna ska känna efter hur det kan vara att vara hemlös och tiggare. Dela in eleverna i mindre grupper, 3-4 stycken per grupp. Låt eleverna arbeta med uppgifterna nedan. Sedan får de redovisa för varandra. Därefter ska de fundera över, vad de tror, är det jobbigaste med att vara hemlös och tiggare.

1. Ni vaknar – beskriv er morgon.

Var vaknar ni upp någonstans?

Hur har ni sovit?

Var duschar ni och borstar tänderna?

Var, och vad, äter ni till frukost?

Vad skiljer er morgon, från morgonen som en person med bostad har?

2. Dag – vad gör ni efter frukosten?

Hur fördriver ni tiden och var tar ni vägen?

Ni behöver pengar. Hur får ni tag i det?

Vad går pengarna till?

3. Kväll och sovdags.

Vad, och var, äter ni?

Var sover ni någonstans?

Hur skiljer sig er kväll, från kvällen som en person med bostad har?

Att göra radio

Skriv och läs upp ett informationsmeddelande

Att arbeta med radio innebär att man informerar, och försöker påverka allmänhetens åsikter, med samhällsinformation. Eleverna ska låtsas att de ska producera ett radioprogram, om tiggeri, i Sverige. De ska i sitt radioinslag göra ett 30 sekunders informationsmeddelande om tiggeri i Sverige. Därefter har de 30 sekunder på sig att läsa upp sitt meddelande. De behöver skaffa kunskap om tiggeri för att kunna utföra uppdraget. De kan lära sig mer, på exempelvis följande sidor på nätet (tänk på att vara källkritisk):

<http://sv.wikipedia.org/wiki/Tiggeri>

<http://www.dn.se/stories/stories-sthlm/dn-granskar-tiggeriet-i-stockholm/>

<http://www.svt.se/nyheter/sverige/svenskarna-for-tiggeriforbud>

De kan spela in sitt radioprogram i exempelvis appen IMovie, eller i programmet Audacity, som du kan ladda ner till datorn.

Läsförståelse

Frågor på raden

(Du kan läsa och hitta svaret i texten. Precis där.)

1. Hur blir personen, som berättar i boken, av med sin plånbok?
Mannen som stöter till personen tar plånboken.
2. Vad funderar berättaren på att köpa för tjugan, som han/hon hittar?
Han/hon funderar på att köpa godis.
3. Varför handlar berättaren inte trisslotten själv?
Man måste vara arton år för att få köpa en trisslott.
4. Vad handlar berättaren för sina pengar, som han/hon vinner?
Han/hon handlar godis till sig själv och syrren, tre böcker till sin mamma och en filmbox till sin pappa.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

5. Varför blir berättaren kall inuti, när han/hon sticker ner handen i väskan?
Han/hon blir kall inuti för att plånboken är borta.
6. Berättaren funderar på att ta tillbaka sin tjuga, från kvinnan som sitter och tigger? Varför?
Berättaren har blivit bestulen på sin plånbok, och har inga pengar att handla julklappar för.
7. Varför tar inte berättaren tillbaka sin tjuga, från kvinnan som sitter och tigger?
Det hade ändå inte hjälpt. Pengarna hade inte räckt till julklappar.

Frågor bortom raderna

(Genom att använda dig av vad du själv har varit med om och sett, hört eller läst förut, kan du tänka ut ett svar på frågan.)

8. Varför, tror du, att kapitlet heter "Kvinnan på marken"?
Eget svar
9. Vad hade du gjort, om du hade blivit bestulen på din plånbok?
Eget svar
10. Tror du att det är en kille, eller en tjej, som är berättare i boken. Motivera ditt svar.
Eget svar

Finn fyra fel

Här kommer tio meningar om boken. Fyra meningar är fel. Kan du hitta dem? Stryk under de meningar som är felaktiga.

1. Kvinnan som tiggde satt utanför kiosken.
2. Berättarens syrra är över arton år.
3. Berättaren har 200 kr att handla julklappar för, när de går in i bokaffären första gången.
4. Kvinnan som tiggde fick 320 kr av berättaren.
5. Berättaren hittar en tia på marken.
6. Berättaren är lillasyster/lillebror.
7. Berättaren gick till polisen.
8. Berättaren skrapade lotten med en krona.
9. Berättaren vann 1000 kronor.
10. Det är snart julafton.